

Trädet

Manus och regi: Julie Bertuccelli

Foto: Folkets Bio

Recension: Cecilia Hector

Trädet som gör saknaden uthärdlig

- Vi får en provkarta på olika sätt att förhålla sig till sorg, skriver Cecilia Hector om filmen Trädet, där ett mangoträd får en betydelsefull roll som katalysator för ett flertal faser i sorgen.

Sorgefilm kan betraktas som en genre för sig. Vi har under året som gått fått se flera variationer på temat från olika kultursfärer. Den nordamerikanska *En enda man* (Regi: Tom Ford) om saknaden efter den älskade och bittersmaken av att inte vara inbjuden att sörja officiellt. Den japanska *Avskedet* (Regi: Takita) som med utsökt finesse beskriver sorgen efter en far som förlorades redan medan han levde. Pernilla Augusts *Svinalängorna* förtjänar förstås att ingå i denna väsentliga grupp av filmer som ger sorgen plats och lämnar utrymme för inkännande. Nu kan vi också se *Trädet* i regi av Julie Bertuccelli, där vi får följa en familj på den australienska landsbygden efter att mannen plötsligt rycks bort.

Julie Bertuccelli, har en gedigen bakgrund som dokumentärfilmare och regiassistent till flera av Europas stora filmskapare. Hennes debut som spelfilmsregissör kom 2004 med *Breven från Otar*, gav henne pris både i Venedig och Cannes.

Vi får en provkarta på olika sätt att förhålla sig till sin förlust. I *Trädet* blir de som är kvar i livet än mer sammansvetsade. De bidrar var och en på sitt sätt till att göra saknaden uthärdlig och framtiden möjlig. Familjen lever i skuggan av ett jättelikt mangoträd, trädet får en betydelsefull roll som katalysator för ett flertal faser i sorgen.

CHARLOTTE GAINSBURG, som vi senast såg i von Triers *Antikrist* får akta sig så att hon inte fastnar i rollen som sörjande intill vansinnets gräns. Hon gör det så övertygande att risken finns. Här är hon mor till fyra barn från 5-18 år gamla, och när hon förlorar fotfästet gör banden dem emellan att hon återfår sin funktion som vuxen.

Dottern, Simone, är den som verkar djupast skakad av faderns plötsliga död, finner i trädet förbindelsen till fadern och hämtar styrkan därifrån. Bilderna av den lilla vildvuxna flickan som envist återvänder till trädets famn är talande. De grova och samtidigt mjuka grenarna håller henne och hon smyckar dem som en gravkammare där hon kan dväljas med fadern.

TRÄDETS EGEN KRAFT hotar både sin egen och familjens existens. Det växer in i huset och orsakar stopp i avloppet – allt blir möjliga metaforer: Hur ska sorgen få utlopp? Trädets grenar växer över tomten intill och stör grannfriden, (vilken sorg gör inte det?). Det bildas en kommitté för att tvinga fram avverkning. Simone förhindrar det med en viljestyrka som bara en orkan lyckas vända - inte bryta. Det sista hotet mot trädet är den mäktiga stormen och den förebådar liknande naturkatastrofer. En apokalyps som den sammansvetsade familjen vägrar låta sig krossas av. Äldste sonen som just var i begrepp att ge sig ut i världen på egen hand kör bilen som nu rymmer alla och allt de äger. Till slut är det tillsammans de har en framtid. Också detta pekar på mänsklighetens belägenhet.

Men tro nu inte att *Trädet* är en symboltyngd historia. Den är rakt och konkret berättad. Det som fångar oss i filmen är dock att det samtidigt är fullt möjligt att lyfta blicken och se de eviga frågorna och de evinnerliga försöken till svar. Att orkanen som drabbar familjen intill utplåning är autentisk fördjupar onekligen trovärdigheten.

CECILIA HECTOR

Januari 2011